

Választék-csere

Csütörtökön délután a Belkereskedelmi Minisztériumban Szurdi István és A. I. Sztrujev belkereskedelmi miniszterek ünnepélyesen aláírták az 1969. évi magyar-szovjet belkereskedelmi választékcsere megállapodást.

A megállapodás szerint a két ország belkereskedelme ebben az évben összesen 25 millió rubel értékű árut cserél egymással közvetlenül. A szovjet kereskedelem egyebek között építő- és gömbfát, cementet, étolajat, transzistoros rádiót, hűtőszekrényt, porszívót, tejkonzervet szállít magyar ruházati cikkek, műanyagáruk, mosószer, papíráruk, hálózások, különféle italáruk ellenében.

Kínálat: 9, kereslet: 40

Kevés a programtervező matematikus

Régebben alkalmazott matematikusoknak hívták őket. Ma programtervezőknek. Az az elnevezés ugyanis, hogy alkalmazott matematika, bár elterjedt, rossz; ennek a tudományának nincs ilyen minősége. Az ilyen szakképzettségű matematikusok számolásgépeken dolgoznak, egészen pontosan: az a tennivalójuk, hogy a gépek feladataihoz a programokat megtervezzék; tehát az új elnevezés a pontos és szabatos.

A legkeresettebb szakma

Matematikusképzés az ország több egyetemén folyik, Budapesten, Debrecenben és Szegeden. Programo-

zókat azonban csak itt nálunk, a József Attila Tudományegyetemen tanítanak. Oklevelükön ezideig és egyelőre még csak egyszerűen az áll, hogy matematikus, programozó jelző nélkül, de remélhető, hogy rövidesen az oklevél maga is dokumentálja majd a végzettség képzettségének sajátos minőségét.

A programozás oktatása — dr. Kalmár László egyetemi tanár kezdeményezésére és vezetésével — 1957 után indult meg, az első évben mindössze két hallgatóval. 1962—63-ra ez a szám nyolcra emelkedett. De erre a szakra akkor még csak III—IV. éves matematikusok jelentkeztek. 1963-tól vált teljessé a képzés, olyan értelemben, hogy a programtervezők oktatása már az első évfolyamon megkezdődött.

Az idén kilencen végeznek ezen a szakon. De negyven állás, negyven munkahely várja őket. Például: a vagon- és gépgyár 8, az elektronikus mérőkészülékek gyára 20, a Beloiannisz híradástechnikai gyár 4, a Magyar Nemzeti Bank 2, az Egészségügyi Minisztérium 2 programtervezőt kért az egyetemről. *Aligha van ennél keresettebb szakma!*

Ahol legnagyobb a növekedés

De miért vannak ilyen kevesen a programozók? Az egyetemet talán váratlanul érte az ipar szakember-szükséglete? Szó sincs róla.

Kalmár professzor tájékoztatása szerint az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság már 1965 áprilisában kidolgozta a várható igényeket. Ezek szerint az ország, az ipar matematikus-szükséglete — ennek természetesen csak egy része programozó — 1980-ig több mint tízszeresére nő. Ilyen nagyarányú növekedés egyetlen szakmában sem várható!

A nagymértékű programtervezői szükséglet tehát senkit sem ért váratlanul. Több programozót mégsem képezhettek a szegedi tudományegyetemen. A Művelődésügyi Minisztérium ugyanis nem engedélyezte a keretszámok emelését. Egyrészt azért, mert attól félt, hogy a programozó szak elvonja a legjobb erőket a tanári pályától, másrészt nem engedélyezte a hallgatólétszám emelkedésével szükségesé váló új oktatói státuszokat.

Jogos igények

Jövőre 25 új hallgatót vehet fel az egyetem a programtervező szakra. Ez jóval több, mint ahányan az idén végeznek. De még a mostani szükséglethez is kevés. S mi lesz öt év múlva, amikor majd a 25 hallgató végez? A népgazdaság nyilvánvalóan még több programozó matematikust vár az egyetemről.

Eppen ezért jó lenne, szükséges lenne, hogy a minisztérium ebben a dologban felülvizsgálja jelenlegi álláspontját.

Ö. L.

Törzsvendégnek lenni!

Könnyű a slágerbeli mézesmacksónak, aki budapesti kollégája sikerén felbuzdulva énekl, hogy „En lennék a főnök és a törzsvendég”. De külön-külön nincs könnyű dolga sem a főnöknek, sem annak az egyszerű — ahogy mondani szokás — „szürke” vevőnek, aki törzsvendég szeretne lenni valamelyik kedvére való üzletben.

Magam is felöltöm esténként az egyszerű vásárló kabátját, válogatok a konzervek között, kérdezősködöm, reklamálók. Keresem a helyem, és sokszor bosszankodom, amikor a megszokott, tiszta polcaival hívogató üzletből tömött szatyorral és táskával még tovább kell cipekednem a második, vagy harmadik boltba, mert megvan ugyan a kenyér, a felvágott, a liszt, a cukor, de kifogyott a kedvenc cigarettám, nincs sör, meg szóda, vagy éppen száraz a kifli.

Ha igazságos akarok lenni, meg kell értenem a második és harmadik bolt kevésbé udvarias kiszolgálóit, akik röntgenszemükkel azonnal észreveszik, hogy már mindent megvettem, s csak néhány forinttal járulok hozzá a napi forgalomhoz. De ez csak az igazság egyik oldala. Véleményem szerint a vásárlóközönség javarésze jobban szereti a megállapodottságot, az ismerős arcokat és polcokat, s csak kényszerűségből vállalja az „idegen vevő” szerepét, jobbára az áruellátás akadózásai miatt. S az üzlet is jobban megtalálhatja számítását, ha — hogy egy izes régi jelzővel éljek — kialakul a törzsköcs vevőközönség, mely stabilizálja az üzlet átlagforgalmát, s amelynek ízléséhez lehet már alakítani az áruválasztékot és mennyiséget. Megkockáztathatom azt a feltevést is, hogy egy megbecsült törzsvendég néhány év alatt legalább még két új vásárlót jelent. Annyit hoz a házhöz.

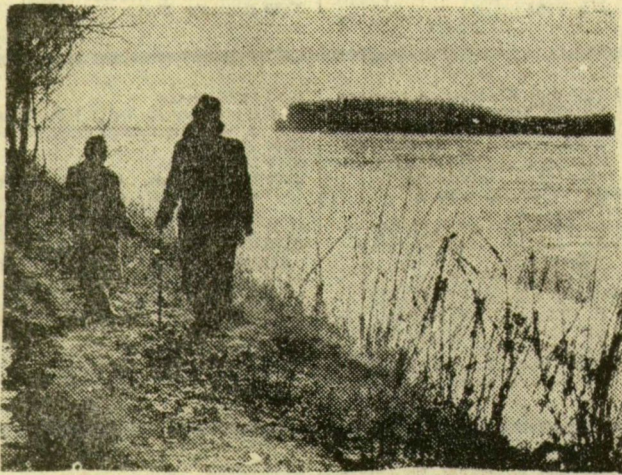
Már, ha szükség van rá. Néha az az érzése ugyanis az egyszerű vásárlónak, hogy egyes boltoknak nem érdeke megtartani öt vevőkörén belül. Bosszankodik az udvariatlan közönyösségen, amellyel kéréseit fogadják, s azon fogadkozik, hogy nem jön többet ebbe az üzletbe, hová végül is megint bekényszerül, különösen akkor, ha „a város peremén” lakik. Jó lenne, ha az új mechanizmus olyan egészséges versengést teremtené — néhány példáját mintha már látnám is környékünk két boltjának versengését figyelve —, melyben a szakmáját értő és szerető, becsületesen élelmes kereskedő ugyanolyan jól járna, mint a jelenleg — jobb híján — protekciókat kutató vevő.

Az idő pénz! Sajnos, ennek az egyre korszerűbb közmondásnak csak a tükörfordítása terjed el nálunk, komoly tartalom nem fűződik a szóképhez. Az emberek nagy részének kezéből mintha elperene az idő. Például a három üzletben esti bevásárlással eltöltött 60 percnél negyedórára csökkentése a jövődi törzsvendége számára sok mindent jelenthet: háromnegyed órával több pihenést, szórakozást, — családi életet. Jelent évente — utána lehet számolni — 10 nap „pótszabadságot”.

De igazán akkor lesz majd jó törzsvendégnek lenni — mondjuk, itt Szegeden —, ha a néhol még ósdi szatocsületeket idéző, elavult boltok helyét átveszik a korszerű önkiszolgáló üzletek. Ha az árukbak gazdag, ízléses mértékletességgel rendezett polcok között úgy érzi magát a vásárló, mintha valóban ő lenne egyszemélyben a főnök és a törzsvendég.

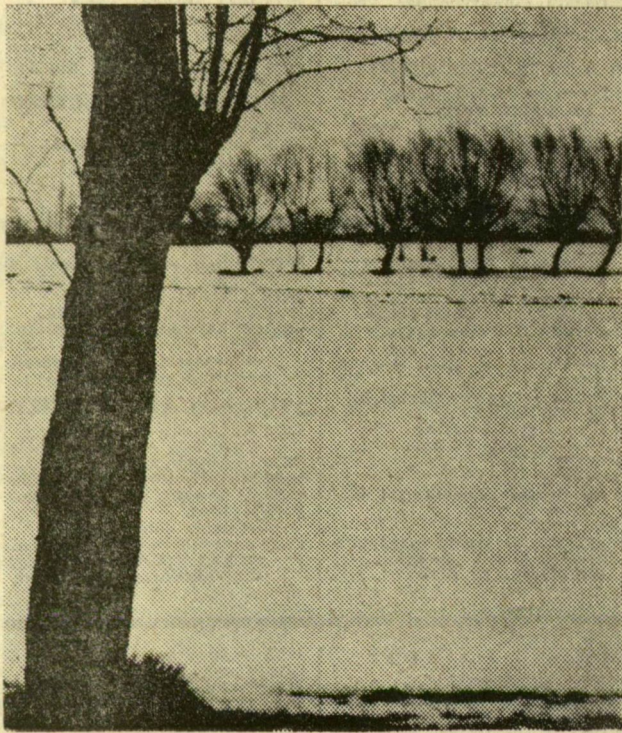
Veress Miklós

Téli tájak

Markovits Tibor felvétele

A Tisza-parton

Horváth Dezső felvétele

Fehér falu

Napközi — öregeknek

„Albérlokból” még az idén „főbérlokké” válnak azok az I. kerületben lakó, gondozásra szoruló öregek, akik közül eddig csak 14-en kaphattak helyet a II. kerület napközi otthonában.

Az I. kerület önálló napközi otthona a Dáni utca—Gogol utca sarkán levő 150 négyzetméter alapterületű volt raktárhelyiség lesz, melynek átalakításához 100 ezer forint értékű társadalmi munkával 13 vállalat járul hozzá a költségvetésben erre a célra rendelkezésre álló 150 ezer forintnyi összeget kiegészítve.

A 40 férőhelyre tervezett otthonban tálalókonyhát, ebédtető- és pihenőtermet, mosdót, zuhanyzót, gondozónői szobát alakítanak ki. Így a kerület tanácsa által állandóan segélyezett 240 idős ember közül a legsúlyosabb helyzetben levők számára kulturált körülményeket tudnak biztosítani.

Tegnap, csütörtökön délután a Szegedi Nyomda dolgozói kezdték meg a társadalmi munkát a falak és aljazatbeton bontásával. Az összevont szocialista brigád tagjai napi 4 órát dolgoznak

munka után, hogy mintegy 8 ezer forint összértékű társadalmi munkával járuljanak hozzá a napközi otthon kialakításához.

MERRE JÁR a Délmagyar?

Érdekes tallózni a napilapok címszalaggal nyilvántartott előfizetőinek listáján, amelyet a Szeged 1. Postahivatalban a megyei hírlapterjesztő (MEHIV) tart nyilván. Közelebbről engem a Délmagyarország olvasottságának „térképe” érdekelt. Azt eddig is tudtam, hogy a napi átlag példányszám 38 ezer, vasárnap és ünnepnapokon viszont egy-két száz példány híja csak a 40 ezernek. Szeged vonzási körének tulajdonítom, hogy a 30 kilométerre távolos Makóra és Hódmezővásárhelyre egyformán 65—65 Délmagyarországot küld a posta; a makói és a szentesi járásban pedig naponta összesen 312 példányt kézbesítenek, árusítanak.

A vonzási kör azonban — természetesen — megszűnni látszik 50—60 kilométer távolságban. A látszat azonban ez esetben csal. Az országban — a megyén kívül — 198 magánelőfizetőnek tart nyilván a MEHIV, köztük budapesti, debreceni, soproni, tatabányai, berettyóújfalui, pécsi, zalahalápi, kecskeméti, kiskőrösi, szekszárdi, veszprémi, szigetvári, székesfehérvári, hartai, hajdúszoboszlói, mosonmagyaróvári, várpalotai, bácsalmási, dunajvárosi, tiszatársjani, esztergomi, komáromi, bajai, stb. lakosokat.

Elgondolkodtat a Délmagyarországnak ez a „kirajzása”, ami talán leginkább nagy, hatodik évtizedes múltjával magyarázható. Mégin-

kább azonban azzal, hogy a tőlünk több száz kilométer távolságban levő előfizetőink legtöbbször Szegedről származnak. S mi lehetne előbb összekötő kapocs a szülőfölddel, mint a napilap, amely házhöz viszi a szegedi eseményeket 100 kilométerekre is? A nevek előtt a doktori címeket tekintve az is szembevetőd, hogy a megszűnt városokban, községekben igen sok az értelmiségi előfizető a Délmagyarországnak.

A további tallózás pedig már átvész az országhatáron, természetesen leszámítva azokat a külföldi napilapokat, amelyekkel kölcsönös a

cseré. Régi előfizetője a Délmagyarországnak a washingtoni kongresszusi könyvtár, Halle Naustadtban Könyv Károly, Münchenben Újvári Károly, Wiesbadenben Alekszander Horn és Svájcban a tekintélyes Fachbücherei, a Berna-féle berni szakkönyvtár.

S a címszalagok száma nem csökken, hanem emelkedik. Itthon és külföldön egyaránt új olvasók, új barátok kéri házhöz a Délmagyarországot Szegedről, s a MEHIV mindannyiszor egy új kartont állít a többi közé.

L. F.

Elfogyott a szénsav

Szódavízügy Szegeden — Behozatal?

A répcelaki gázrobbanás után sajnos nem igazolódtak azok az előzetes nyilatkozatok, miszerint nem lesz tartós fennakadás a szénsav előállításában, szifonpatronellátásban. A répcelaki termelés helyreállításával egy időben kényszerű, biztonsági okokból átmeneti időre leállították a mihályi szénsavtermelő üzemet is. A szénsavellátással kapcsolatos gond így most már országosan érezteti hatását, amit Szegeden és Csongrád megyében is érzünk. Az Anna

Gyógyvíz, Üdítőital és Szikvíz Vállalatnak is elfogyott a szénsavkészlete, s ezért foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy leállnak az üzemeltetéssel. A szifonpatron után ezzel eltűnik az üzletekből az Anna-víz, a szénsavtartalmú üdítő ital és a szódavíz is.

Ennek elkerülése végett kereste meg a vállalat vezetésége az illetékes minisztériumot és külkereskedelmi szerveket, amelyek tárgyalást folytatnak a szénsavkészletek behozataláról. Hogy

át lehessen hidalni a szegedi és Csongrád megyei gondokat, Lajos Menyhért, az Anna Gyógyvíz, Üdítőital és Szikvíz Vállalat szegedi üzemének vezetője ma Jugoszláviába utazik, és tárgyalásokat folytat szénsav behozatalára árucseré-forgalmi alapon. Ha a tárgyalás eredményes lesz, megoldja a szegedi problémákat. Ha szombattól kezdve leállnak is az Anna-víz, az üdítő italok és a szódavíz gyártásával, az nem lesz tartós, csak átmeneti.

Égetéses földtisztítás

Tegnap délelőtt 9 óra után az algyői 168-as kúttól biztonságos távolságra megkezdtek az olajjal szennyezett föld égetését. Mintegy 100 négyzetméteren, gáttal körülvett területre 15—20 köbméter olajos földet hordtak, amelyet a tűzoltók felügyelve mellett meggyújtottak. A szakemberek arra voltak kíváncsiak, hogy mi-

lyen erővel és mennyi ideig ég majd a massa. Az olajos sár nehezen fogott tüzet, de azután 3—4 órán keresztül intenzív lánggal égett, 20 méteres körzetben erős hőhatással.

A különleges, égetéses földtisztítás bevált. A következő hetekben előreláthatólag szakaszosan mintegy 2—3000 köbméter olajos sárát gyűjtanak majd meg Algyón.